

RISIKORAPPORT

2013 2014 2015 **2016**

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	3
2.	Målsætninger og overordnet risikostyring	3
3.	Risikoområder	4
	3.1 Kreditrisiko	4
	3.2 Markedsrisiko	7
	3.3 Renterisiko	8
	3.4 Aktierisiko	8
	3.5 Ejendomsrisici	9
	3.6 Likviditetsrisiko	9
	3.7 Operationel risiko	11
4.	Erklæringer og oplysningsforpligtelser jf. CRR-forordningen	12
	4.1 Ledelseserklæringer - Artikel 435, stk. 1, litra e og f	12
	4.2 Ledelsessystemer – Artikel 435, stk. 2	13
	4.3 Enheder omfattet af risikorapporteringen – Artikel 436	14
	4.4 Kapitalgrundlag - Artikel 437	14
	4.5 Kapitalkrav - Artikel 438	15
	4.6 Eksponering mod modpartsrisiko - Artikel 439	15
	4.7 Kapitalbuffere - Artikel 440	17
	4.8 Indikatorer for systemisk betydning - Artikel 441	17
	4.9 Kreditrisikjusteringer - Artikel 442	17
	4.10 Ubehæftede aktiver - Artikel 443	22
	4.11 Anvendelse af kreditvurderingsbureauer - Artikel 444	23
	4.12 Eksponering mod markedsrisiko - Artikel 445	24
	4.13 Operationel risiko - Artikel 446	24
	4.14 Eksponering i aktier m.v., der ikke indgår i handelsbeholdningen - Artikel 447	24
	4.15 Eksponering mod renterisici i positioner, der ikke indgår i handelsbeholdningen - Artikel 448	25
	4.16 Eksponering mod securitiseringspositioner - Artikel 449	25
	4.17 Afløningspolitik - Artikel 450	26
	4.18 Gearing - Artikel 451	27
	4.19 Anvendelse af IRB-metoden i forbindelse med kreditrisiko - Artikel 452	30
	4.20 Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker - Artikel 453	30
	4.21 Anvendelse af den avancerede målemetode i forbindelse med operationel risiko - Artikel 454	32
	4.22 Anvendelse af interne modeller for markedsrisiko - Artikel 455	32

1. Indledning

Formålet med denne rapport er at give indblik i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S koncernens (Sparekassens) risiko- og kapitalstyring. Rapporten er udarbejdet i henhold til bestemmelserne i CRD IV-reglerne og CRR forordning nr. 575/2013 artikel 431 til 455.

Risikoreporten offentliggøres én gang årligt i forbindelse med offentliggørelse af Sparekassens årsrapport. Opgørelsen af Sparekassens solvensbehov offentliggøres desuden kvartalsvis.

Det er Sparekassens vurdering, at de offentliggjorte oplysninger samt offentliggørelsesfrekvensen er hensigtsmæssige.

Oplysningerne i denne risikoreport er givet på koncernniveau og er ikke revideret.

Denne risikoreport offentliggøres på Sparekassens hjemmesider, www.spks.dk og www.sparfyn.dk, i umiddelbar forlængelse af offentliggørelsen af Sparekassens årsrapport for 2016.

2. Målsætninger og overordnet risikostyring

Sparekassen er afledt af forretningsaktiviteterne eksponeret i forhold til forskellige risikotyper. Det er Sparekassens bestyrelse, der med udgangspunkt i Sparekassens forretningsmodel og strategiske målsætninger, fastlægger relevante risikopolitikker og risikorammer, samt principper for risiko- og kapitalstyring. Formålet med Sparekassens politikker for risikostyring er bl.a. at fastsætte rammer for den accepterede risiko, samt minimere tab, der kan opstå som følge af en uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Bestyrelsen modtager løbende rapportering om udviklingen i risici og udnyttelsen af de fastsatte risikorammer. Bestyrelsen tager i denne forbindelse stilling til, om risiciene er acceptable, lige som den løbende vurderer de fastsatte risikorammer.

Minimum én gang om året modtager bestyrelsen tillige risikostyringsfunktionens rapportering om Sparekassens enkelte og samlede risici. Rapporteringen omfatter risikovurderinger af de enkelte risikoområder, hvordan risikoen på tværs af organisationen vurderes, risikoen i forhold til ressourcerne og anbefalinger til, hvordan risici kan reduceres.

Sparekassen har, som fokuserede enheder i tilknytning til og sammensat af udvalgte repræsentanter fra bestyrelsen, nedsat både et revisions- og et risikoudvalg, hvis opgaver det er at forberede arbejdet for bestyrelsen med henholdsvis regnskabs- og risikomæssige forhold.

Mere præcist har revisionsudvalget bl.a. til opgave at gennemgå regnskabs-, revisions- og sikkerhedsmæssige forhold og at overvåge Sparekassens interne kontrol- og risikostyringssystemer.

Risikoudvalget har bl.a. til opgave at rådgive bestyrelsen om Sparekassens overordnede nuværende og fremtidige risikoprofil og –strategi, og at bistå bestyrelsen med at sikre, at risikostrategien implementeres.

3. Risikoområder

3.1 Kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for, at Sparekassen lider et økonomisk tab som følge af, at låntagere eller øvrige debitorer ikke kan honorere deres forpligtelser.

Risiciene styres med udgangspunkt i Sparekassens kreditpolitik. Sparekassen ser det som en væsentlig del af sit forretningsområde at yde rådgivning om relevante former for lån og kreditter til danske privatkunder, samt til mindre og mellemstore danske erhvervsvirksomheder og offentlige myndigheder geografisk placeret på Sjælland, Fyn og i Hovedstadsområdet m.v.

For at kunne yde den optimale rådgivning og vurdere kundens forhold korrekt, er det såvel for private som for virksomhedskunder almindeligt, at Sparekassen har indsigt i kundens samlede økonomi.

Forudsætningen for at Sparekassen kan yde eller formidle lån og kreditter er, at kunden ud fra en individuel sagsbehandling vurderes at have økonomisk evne og vilje til at tilbagebetale lånet/ kreditten. Sparekassen er i den forbindelse parat til at løbe normale kreditrisici.

Sparekassen ønsker en homogen fordeling mellem udlån og garantier til private og erhverv. Herudover har Sparekassen differentierede mål for den maksimale andel af udlån og garantier til forskellige brancher, hvor den maksimale grænse til en enkelt branche aktuelt er fastsat til 15 %.

Ved udgangen af 2016 er der en ligelig fordeling af udlån og garantier mellem private og erhvervskunder inkl. offentlige institutioner.

Sparekassens gearingsgrad, der er en opgørelse af kernekapitalen i forhold til de uvægtede eksponeringer, udgør ved udgangen af 2016 på 8,3 %. Der er fastsat retningslinjer for styring af gearingsrisikoen, hvor bestyrelsen straks skal orienteres, hvis gearingsgraden kommer under 5 %. I tilknytning til dette estimeres der med kommende rammer fra Finanstilsynet, der opererer med en gearingsgrad der minimum skal udgøre 3 %.

Med baggrund i opgørelsen af pejlemærket for summen af store eksponeringer angivet i Tilsynsdiamanten udarbejdet af Finanstilsynet, er det målsætningen, at Sparekassen ikke har eksponeringer der overstiger 10 % af kapitalgrundlaget. Nye eksponeringer må højst udgøre kr. 75 mio. pr. koncern, dog accepteres større eksponeringer op til kr. 150 mio. såfremt disse skal anvendes til projektf finansiering og/eller byggefinansiering, og som har en maksimal estimeret løbetid på 2 år fra igangsætning af projektet/byggeriet.

Kreditrisikoen styres endvidere via interne absolutte rammer for de samlede eksposeringer inden for udvalgte lånetyper.

Private kunder

Sparekassen finansierer gerne anskaffelser, der står i et fornuftigt forhold til familiens rådighedsbeløb, men vil med baggrund i ønsket om den bedst mulige økonomiske rådgivning derimod ikke finansiere et privatforbrug, der permanent er for højt og ude af trit med kundens økonomi. Det er afgørende, at kundens fremtidige rådighedsbeløb hænger rimeligt sammen med det historiske rådighedsbeløb, samt med kundens egne krav til levestandard.

Den økonomiske styrke for kunderne i Sparekassens markedsområde er meget differentieret. I rådgivningen er Sparekassen derfor særligt opmærksom på, at kunder har forskellige baggrunde, behov og muligheder gennem livet. En langtidsholdbar økonomi er derfor udgangspunktet for rådgivningen af alle kunder.

Erhvervskunder

Sparekassen finansierer gerne virksomheders naturlige drift og investeringer, men Sparekassen ønsker ikke at finansiere driftsunderskud gennem flere år.

Det afgørende for Sparekassens stillingtagen, er Sparekassens fremadrettede vurdering af virksomhedens ledelse, udviklingsmål, forretningsmodel eller det konkrete projekt, sammen med en vurdering af virksomhedens gældsserviceringssevne.

Moralsk eller etisk angribelige formål eller formål, der på den ene eller anden måde er i konflikt med landets love eller regler, ønsker Sparekassen ikke at finansiere.

Kreditvurdering

Ved kreditgivning i Sparekassen foretages en individuel kreditvurdering af kunden. Erhvervsengagementer revurderes årligt på baggrund af kundens seneste årsregnskab og forventninger til fremtiden set i forhold til konjunkturudviklingen og generelle forhold inden for kundens branche.

- Såfremt kundens kreditværdighed forringes, er det væsentligt, at dette identificeres så tidligt som muligt, således at der kan træffes de fornødne foranstaltninger til imødegåelse af eventuelle tab. Der foretages såvel for erhvervskunder som privatkunder derfor en løbende overvågning af og opfølgning på Sparekassens udlånsengagementer. De enkelte engagementer segmenteres ud fra kreditmæssig bonitet, hvor svage engagementer placeres i særlige kreditsegmenter.

I forbindelse med vurdering af behov for nedskrivning gennemgås alle engagementer hvor der er indtrådt en objektiv indikation på værdiforringelse. Øvrige engagementer, samt de af ovennævnte engagementer, hvor der ikke vurderes behov for individuel nedskrivning, overføres til grupper med ensartede kreditkarakteristika til gruppevis vurdering.

Sikkerhedsstillelse

Sparekassens individuelle vurdering af kunden har primært til formål at afgøre, hvorvidt kunden har den nødvendige gældsserviceringssevne samt vilje til at kunne betale sine lån tilbage til Sparekassen, realkreditformidleren, og eventuelle andre kreditorer. På baggrund af denne vurdering tages stilling til, om der helt eller delvist skal stilles sikkerhed - eller om lånet kan ydes uden.

I denne vurdering spiller Sparekassens erfaringer med kunden, kendskabet til kundens økonomiske forhold og kundens følsomhed over for udefra kommende påvirkninger en afgørende rolle. Som hovedregel tages der sikkerhed i det aktiv, der finansieres, lige som der kan stilles krav til kunden eller den, der råder over aktivet.

Sikkerheder i fast ejendom overvåges på et overordnet niveau gennem forskelligt statistisk materiale. Indikerer disse overordnede oplysninger, at en gruppe af ejendomme er faldet i værdi, foretages en nøjere vurdering af de pågældende ejendommers værdi. Ved hver kreditbehandling foretages en individuel værdiansættelse af såvel private ejendomme som ejendomme til erhvervsmæssig brug.

Vedrørende sikkerheder i værdipapirer overvåges værdiudviklingen af disse løbende med henblik på rettidig opfølgning og sikring af sikkerhedsværdien.

Nødlidende lån

Såfremt ovennævnte løbende overvågning identificerer et udlånsengagement som svagt, indplaceres engagementet som tidligere nævnt i et særligt kreditsegment.

Der bliver herefter udarbejdet en individuel handlingsplan med henblik på at få engagementet på rette kurs. Sparekassen gør meget ud af at få identificeret de pågældende engagementer så tidligt som muligt. Dels vil det være nemmere at hjælpe kunderne på rette fode igen, og dels kan det begrænse Sparekassens eventuelle tab. Målet med handlingsplanen er, at få kunderne løftet tilbage til et bedre kreditsegment.

Såfremt handlingsplanen ikke overholdes, og der ikke ses nogen hensigtsmæssig og holdbar løsning på sagen, kan det overgå til inkasso.

Engagementer til inkasso administreres af Sparekassens centrale inkassoenhed, der som eneste opgave har at styre inkassosager og dermed reducere afledte tab.

Kreditpolitik, kreditstyring og overvågning

Sparekassens kreditpolitik er udfærdiget i overensstemmelse med Sparekassens vision og forretningsplan. Politikken beskriver detaljeret målsætninger vedrørende bl.a. kreditværdighed, etik, målgruppe, udlåns gearing, branchefordelinger, enkeltengagements størrelse og spekulative engagementer.

Derudover er der fokus på, at der gennem Sparekassens kreditafdeling sker en effektiv styring og overvågning af udlånsengagementerne. Styringen og overvågningen sker bl.a. via brug af systemer.

Sparekassen foretager løbende rating af privat- og SMV-kunder samt kreditsegmentering af større erhvervs-kunder med henblik på hurtigt at kunne reagere på faldende kreditbonitet.

Endvidere overvåger kreditafdelingen løbende udviklingen på økonomiske faresignaler i kundeporteføljer, såsom fald i rating, gentagne overtræk, restancer på realkreditlån, udlæg i pantsatte effekter, utilfredsstillende regnskabsmæssig udvikling i virksomheder, etc.

Principper for klassifikation af kunder

Sparekassen opdeler kunderne i segmenter efter kreditrisiko, således at kunder med høj kreditrisiko kan skelnes fra kunder med mellem og lav risiko.

Sparekassen anvender i denne forbindelse Finanstilsynets skala til rangering og klassifikation af kundernes kreditstyrke;

- **3 Kunder med utvivlsom god bonitet**
 - 3 – Offentlige myndigheder
 - 3 – Super kunde
- **2a Kunder med normal bonitet**
 - 2a – Normal kunde
- **2b Kunder med visse svaghedstegn**
 - 2b – Mindre svaghedstegn
- **2c Kunder med væsentlige svaghedstegn, men uden objektiv indikation for værdiforringelse (OIV)**
 - 2c – Væsentlige svaghedstegn – erhvervsafdeling
 - 2c – Observationskunde
 - 2c – Væsentlige svaghedstegn filial
- **1 Kunder med objektiv indikation for værdiforringelse (OIV)**
 - 1 – OIV – risikokunde
 - 1 – OIV – inkasso

Bestyrelsen har vedtaget principper for rapportering på kreditområdet og modtager rapportering om dette på hvert bestyrelsesmøde.

3.2 Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for, at værdien af Sparekassens portefølje af finansielle aktiver og passiver samt derivater ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene. Det er Sparekassens politik, at den samlede markedsrisiko skal være passende forsigtig.

Sparekassen opdeler sin markedsrisiko på risici inden- og uden for handelsbeholdningen. Uden for handelsbeholdningen indgår bl.a. strategiske beholdninger af aktier i selskaber, hvor Sparekassen har en samarbejds-mæssig interesse. Det gælder bl.a. i selskaber inden for kapitalforvaltning, realkreditformidling, leasing, m.v.

Der er fastsat grænser for, hvor store renterisici, valutarisici og aktierisici, der må tages, samt hvilke typer finansielle instrumenter, der må laves forretninger med. Ligeledes er for handelsbeholdningen fastsat en maksimal Value-at-Risk.

Der rapporteres løbende til bestyrelsen om markedsrisici sammenholdt med de fastsatte grænser.

Konkret må den samlede renterisiko maksimalt udgøre 5 % af kernekapitalen efter fradrag. Aktier, eksklusivt sektoraktier og datterselskaber, må maksimalt udgøre 5 % af kernekapitalen efter fradrag. Valutaindikator 1 for euro må maksimalt udgøre 10 % og øvrige valutaer maksimalt 3 % af kernekapitalen.

3.3 Renterisiko

Sparekassens udlåns- og indlånsengagementer, samt mellemværender med kreditinstitutter, er for hovedpartens vedkommende indgået med variabel rente. Nyudlån sker primært til variabel rente. På indlåns siden tilbydes, i visse perioder, indskud på Aktionærkonti med fast rente. Der foretages løbende opgørelse af de fastforrentede aktiver og passiver, således at afdækningsforretninger med en deraf følgende reduktion af renterisikoen kan foretages.

Det er Sparekassens politik at fastholde en lav renterisiko.

Valutakursrisiko

Sparekassens hovedvaluta er danske kroner, men Sparekassen har i begrænset omfang indgået ind- og udlånsforretninger i andre valutaer, og har fra tid til anden ligeledes mindre valutaeksponeringer på værdipapirer.

Det er Sparekassens politik at fastholde en lav valutarisiko og Sparekassen reducerer derfor løbende valutapositioner via afdækningsforretninger.

3.4 Aktierisiko

Sparekassen ejer samtlige aktier i datterselskaberne, Investerings selskabet Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, Sjælland Ejendomme A/S, m.fl. Sparekassen har desuden en beholdning af anlægsaktier, der primært består af aktier i sektorselskaber. Disse investeringer anses ikke som værende en del af Sparekassens aktierisiko idet ejerskabet er relateret til Sparekassens forretningsaktiviteter og dermed af mere langsigtet karakter.

Herudover har Sparekassen en mindre portefølje af danske og udenlandske børsnoterede og unoterede aktier m.v.

Sparekassens politik er at fastholde en lav aktierisiko. Der kan derfor maksimalt investeres for 5 % af kernekapitalen i børsnoterede og unoterede aktier m.v., her af maksimalt 4,5 % i et enkelt selskab.

Bestyrelsen modtager løbende rapportering om udviklingen i markedsrisiciene.

Sparekassens økonomifunktion har, ud over de investeringsansvarlige, ansvaret for kontrol med og rapportering af markedsrisici. Beregningen af markedsrisici anvendes til følgende formål:

- Løbende opfølgning på Sparekassens risici
- Løbende rapportering til direktion og bestyrelse
- Rapportering af kapitalprocenter til myndigheder

Hvis der er positioner, som overskrider de fastlagte rammer og beføjelser, rapporteres dette straks til direktionen. Såfremt en position overskrider direktionens rammer og beføjelser, rapporteres der straks til bestyrelsen herom.

3.5 Ejendomsrisici

Sparekassen ønsker som udgangspunkt kun at besidde ejendomme, der benyttes i forbindelse med driftsaktiviteterne. Det er derfor Sparekassens målsætning at fastholde minimale ejendomsrisici.

Afledt af Sparekassens forretningsaktiviteter kan Sparekassen dog fra tid til anden komme i midlertidig besiddelse af ejendomme, der har været stillet som sikkerhed ved långivningen.

Sparekassen ejer inden for koncernen, ejendomsselskaber der primært ejer nogle af Sparekassens domicilejendomme, men som også indeholder enkelte investerings-ejendomme. Investeringsejendommene er erhvervet med henblik på videresalg med fortjeneste. Værdien af investeringsejendommene er netto steget med 6 mio. kr. i 2016.

Der er købt en ejendom for 14,7 mio. kr., omklassificeret midlertidigt overtagne ejendomme til investeringsejendomme for 14,8 mio. kr., og endelig er der foretaget værdiregulering af ejendomme på -23,7 mio. kr.

Sparekassen har på tvangsauktioner, som ufyldstgjort panthaver, overtaget ejendomme for 16,2 mio. kr. pr. 31. december 2016 - ligeledes med henblik på videresalg. Denne post er netto nedbragt med 27,9 mio. kr. i 2016, heraf som nævnt overfor er ejendomme for 14,8 mio. kr. overført til investeringsejendomme.

3.6 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er:

- Risikoen for ikke at have tilstrækkelig likviditet til at kunne honorere finansielle forpligtelser, når de forfalder
- Risikoen for ikke at have tilstrækkelig likviditet til at kunne honorere forpligtelser – både forventede og uventede pengestrømme – uden store stigninger i finansieringsomkostningerne eller påvirkninger af driften eller finansielle positioner
- Risikoen for ikke at have tilstrækkelig likviditet til at finansiere den forventede vækst
- Risikoen for ikke at kunne overholde det lovpligtige likviditetskrav Liquidity Coverage Ratio (LCR) som defineret i CRR-forordningen
- Risikoen for ikke at kunne overholde Tilsynsdiamantens pejlemærke for den tidligere gældende § 152 i lov om finansiel virksomhed og det kommende krav til Net Stable Funding Ratio

Sparekassen foretager løbende en vurdering af det likvide beredskab med det formål at sikre, at likviditeten til enhver tid er tilstrækkelig, og der ligeledes er en betryggende overdækning i forhold til lovens krav. I den løbende vurdering af likviditeten indgår en række stresstest, hvor der stresses på likviditeten på forskellige tidshorisonter.

Sparekassens forretningsmodel tilsiger, at indlån finansierer udlån. Sparekassen ønsker at være uafhængige af ekstern funding i form af markedsfinansiering og flygtige højtforrentede indlån.

Ultimo 2016 har Sparekassen et indlånsoverskud på 5.567 mio. kr.

Sparekassens indlån kommer næsten udelukkende fra private og mindre erhvervsdrivende. Der er ingen store enkeltstående indlån af væsentlig betydning, men mange mindre indlån. Dette betyder også, at en meget stor andel af Sparekassens indlån er dækket af garantiordningen, hvilket gør disse stabile i forhold til Sparekassens funding.

Der er ingen betydende indlån fra andre finansielle virksomheder

Liquidity coverage ratio (LCR)

Ved udgangen af 2016 var Sparekassens LCR-nøgletal 200 %, mod et lovkrav pr. 1. januar 2017 på 80% og en intern målsætning på 130%. Lovkravet udgør 100%, når det er fuldt indfaset pr. 1. januar 2018.

Det opgjorte LCR-nøgletal opgøres bl.a. på baggrund af størrelsen af Sparekassens Level 1A aktiver, der som minimum skal udgøre 30 % af de i opgørelsen indregnede likvide aktiver. Levet 1 A aktiver udgøres af kassebeholdningen, Sparekassens indestående på foliokontoen i Nationalbanken, Sparekassens beholdning af indskudsbeviser, samt øvrige beholdninger af eksponeringer mod staten og øvrige udstedere uden risiko. LCR styres derfor i høj grad ud fra at have en tilpas mængde af Level 1A aktiver. Dog sammensættes Sparekassens likviditetsbeholdning ikke udelukkende ud fra at opnå et så højt LCR nøgletal som muligt.

Som følge af 30 %-reglen har Sparekassen derfor en til tider, i LCR-opgørelsesmæssig sammenhæng, beholdninger af likvide aktiver, som f.eks. realkreditobligationer i aktivklasse 1B og 2A m.v., der ikke medregnes i opgørelsen. Sparekassen kan på denne baggrund forøge LCR-tallet ved at forøge Level 1A-aktiverne og dermed forøge indregningen af øvrige af de likvide aktiver.

Der foretages løbende stresstest og fremskrivninger af LCR. På baggrund heraf betragtes Sparekassens likviditetssituation som god.

Funding ratio.

Funding rationen i Sparekassen har gennem en længere periode ligget på et stabilt lavt niveau. Ultimo 2016 er funding ratio opgjort til 0,55.

Net stable funding ratio (NSFR)

I 2018 forventes reglerne om NSFR at træde i kraft. De seneste godt og vel fire år har Sparekassen rapporteret foreløbige NSFR tal til Finanstilsynet. På baggrund af de indberettede tal, samt den nuværende sammensætning af balancen, forventes ingen problemer med fortsat og med god margin, at kunne overholde kravene til NSFR. Dette skyldes primært Sparekassens store indlånsoverskud, hvor næsten al indlån kommer fra private og mindre erhverv, og hvor langt størstedelen er dækket af indskydergarantifonden. Dette udgør en stabil funding.

§ 152 i lov om finansiel virksomhed – udgået som lovgivning, men fortsat pejlemærke i Finanstilsynets Tilsynsdiamant

Sparekassens målsætning er altid at have en tilpas høj likviditet. Ved udgangen af 2016 kunne likviditeten efter § 152 opgøres til 171,8 % mod pejlemærket i Tilsynsdiamanten på minimum 50 %. Sparekassens overdækning har ligget på et højt niveau gennem en længere periode.

Resume

Sparekassen ligger med en meget komfortabel afstand til både lovens aktuelle og kommende forventede krav til både LCR-nøgletallet, funding ratio og NSFR-tallet, samt i forhold til Sparekassens egne målsætninger. En væsentlig del af årsagen skal findes i Sparekassens meget store indlånsoverskud og sammensætningen af denne.

En øget efterspørgsel på udlån vil Sparekassen, med udgangspunkt i den nuværende likviditetsmæssige situation, uden de store problemer kunne honorere likviditetsmæssigt.

Henses der til ovenstående, samt de løbende stresstest af likviditeten, betragtes den nuværende likviditetsmæssige stilling som stabil og Sparekassens samlede likviditetsrisiko betragtes som lav.

Bestyrelse modtager regelmæssigt detaljeret rapportering om bankens aktuelle og fremadrettede likviditetssituation.

3.7 Operationel risiko

Operationel risiko er risikoen for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inkl. retslige risici.

Sparekassen har en enkel forretningsmodel og en komplet udbygget organisation, hvor risikostyringen sker gennem flere led i organisationen og er understøttet af specialister til håndteringen af de enkelte operationelle områder, forretningsgange, interne kontroller og funktionsadskillelse. Der foretages løbende rapportering og registrering af de hændelser, som vurderes at kunne henføres til operationelle risici. På baggrund heraf foretages løbende vurdering af, hvorvidt forretningsgange, instrukser m.v. kan justeres og forbedres med henblik på at undgå eller reducere operationelle risici. Sparekassens forretningsgange vurderes ligeledes løbende af organisationen, Compliance, samt af Sparekassens interne og eksterne revision.

Et væsentligt område ved vurderingen af Sparekassens operationelle risici er vurderingen af it-området. Sparekassen forholder sig løbende til it-sikkerheden, herunder til udarbejdede it-beredskabsplaner og til niveauet for stabilitet og tilgængelighed.

Sparekassen har outsourcet it-driften, samt en stor del af udviklingsaktiviteterne til datacentralen, Bankdata. Bankdata leverer lignende it-ydelser til en række andre større og mindre pengeinstitutter og har som en del af sikkerheden og forsyningsstabiliteten dublering af systemer og drift på alle væsentlige områder.

Sparekassen benytter herudover forsikringer som en metode til at reducere tab som følge af operationelle risici.

Der rapporteres løbende til ledelsen om tab som følge af operationelle risici, ligesom det løbende vurderes, om der er behov for nye eller opdatering af eksisterende forretningsgange eller ændringer i Sparekassens forsikringer.

Sparekassen anvender den såkaldte basisindikator metode i solvensbehovsopgørelsen, hvor der med baggrund i beregning af et gennemsnit af de seneste tre regnskabsårs nettoindtægter kvantificeres et beløb, som tillægges risikoeksponeringen, til dækning af Sparekassens operationelle risici.

Direktion og bestyrelse modtager regelmæssigt rapportering, der beskriver udviklingen i instituttets operationelle risici.

4. Erklæringer og oplysningsforpligtelser jf. CRR-forordningen

Nedenfor følger de erklæringer og oplysninger, der følger af CRR-forordningen.

4.1 Ledelseserklæringer - Artikel 435, stk. 1, litra e og f

Sparekassens bestyrelse og direktion har den 9. marts 2016 godkendt risikorapporten 2016 for Sparekassen.

Det er bestyrelsens vurdering, at Sparekassens samlede risikostyring er tilstrækkelig, og den giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringsystemer er tilstrækkelige i forhold til Sparekassens profil og strategi.

Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at beskrivelsen af Sparekassens overordnede risikoeksponeringer i tilknytning til Sparekassens forretningsstrategi, forretningsmodel samt nøgletal, giver et relevant og dækkende billede af Sparekassens risikoprofil. Herunder af, hvordan de kan påvirke hinanden.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den vedtagne forretningsmodel, uddybende materiale og rapporteringer forelagt bestyrelsen af Sparekassens direktion, intern revision, Sparekassens risikoansvarlige og complianceansvarlige samt på grundlag af bestyrelsens indhentede supplerende oplysninger.

En gennemgang af forretningsmodellen og politikkerne viser, at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specifikke grænser.

En gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de underliggende retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser. De reelle risici ligger inden for grænserne fastsat i de enkelte politikker og videregivne beføjelser. På den baggrund er det bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

Sparekassens forretningsstrategi er baseret på en vision og strategi om, at Sparekassen, inden for sit markedsområde, vil være en stærk og attraktiv samarbejdspartner for private, og små og mellemstore virksomheder.

Sparekassen ønsker en lønsom indtjening baseret på en prissætning af Sparekassens produkter, som afspejler den risiko og kapitalbinding, som Sparekassen påtager sig, sammen med en helhedsvurdering af forretningsomfanget med kunder og modparter. Sparekassen ønsker en passende robust kapitalbase, som understøtter forretningsmodellen.

Det er Sparekassens målsætning, at den kapitalmæssige overdækning i forhold til det opgjorte kapitalbehov inkl. den maksimalt mulige indførte kapitalbuffer, skal udgøre mindst 2 %. Aktuelt udgør denne 6,3 %.

Den af bestyrelsen besluttede maksimale risikotolerance styres via de fastsatte grænser i de enkelte politikker. Derudover forholder bestyrelsen sig til de grænser, der er gældende i Tilsynsdiamanten, jf. nedenstående tabel, der dels viser de for Tilsynsdiamanten opstillede pejlemærker, samt Sparekassens aktuelle opfyldelse af disse.

Tilsynsdiamant, risikoområder	Grænseværdier	Sparekassens opfyldelse pr. 31.12.2016
Udlånsvækst	< 20 %	7,3 %
Store engagementer	< 125 %	0,0 %
Likviditetsoverdækning	> 50 %	171,8 %
Funding ratio	< 1	0,55
Ejendomseksponering	< 25 %	14,0 %

4.2 Ledelsessystemer – Artikel 435, stk. 2

Bestyrelsesmedlemmerne i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S besidder ud over bestyrelsesposten i moder- og eventuelt i datterselskaber i koncernen tillige et antal bestyrelses- og ledelsesposter i øvrige virksomheder. Disse ledelseshverv fremgår af årsrapporten 2016, note 36.

Bestyrelsesmedlemmerne overholder hver for sig og tilsammen de kompetencekrav, som følger af den finansielle lovgivning. Alle bestyrelsesmedlemmer er "fit & proper"-godkendt af Finanstilsynet.

I overensstemmelse med ovennævnte vurderer bestyrelsen minimum én gang årligt, hvorvidt dens medlemmer tilsammen besidder den fornødne viden og erfaring om Sparekassens risici, til at sikre en forsvarlig ledelse og styring af Sparekassen. Bestyrelsens proces for udvælgelse af kandidater til bestyrelsen er beskrevet i nomineringsudvalgets kommissorium.

Sparekassens nomineringsudvalg har i medfør af FIL § 70, stk. 1, nr. 4 vedtaget en politik for mangfoldighed. Det fremgår af denne, at Sparekassen ønsker en sammensætning i bestyrelsen ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde. Særligt højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. forskelle i faglighed, erhvervs erfaringer, køn og alder.

Bestyrelsen har opstillet nedenstående måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen, og udarbejdet nedenstående politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn på Sparekassens øvrige ledelsesniveauer.

Den kønsmæssige fordeling blandt Sparekassens repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer udgør ultimo 2016 100 pct. mænd og 0 pct. kvinder.

Det er bestyrelsens mål, at andelen af kvinder i moderselskabets repræsentantskab øges i forbindelse med næste repræsentantskabsvalg i 2017, således at der til bestyrelsesposterne vil være et rekrutteringsgrundlag af begge køn.

Sparekassen har i medfør af Lov om finansiel virksomheds § 80 b, stk. 1, nedsat et Risikoudvalg. Der har i 2016 været afholdt 5 møder i Risikoudvalget.

4.3 Enheder omfattet af risikorapporteringen – Artikel 436

Omfattet enhed – CRR artikel 436, litra a

Formålet med denne rapport er at give indblik i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S-koncernens risiko- og kapitalstyring.

Konsolidering – CRR artikel 436, litra b

Oplysningerne i søjle III-rapporteringen er givet på koncernniveau, medmindre det specifikt fremgår, at oplysningerne vedrører moderselskabet eller andre enheder i koncernen.

Koncernen omfatter ud over Sparekassen Sjælland-Fyn A/S dattervirksomhederne Investeringsselskabet Sjælland-Fyn A/S, Sjælland Ejendomme A/S, Leasing Fyn Faaborg A/S, Ejendomsselskabet Faaborg A/S, Spar Fyns Ejendomsselskab A/S. Der er identitet mellem de virksomheder, der indgår i den regnskabsmæssige konsolidering og de virksomheder, der indgår i den solvensmæssige konsolidering.

Supplerende oplysninger om dattervirksomheder, associerede og tilknyttede virksomheder fremgår af note 17 i årsrapporten for 2016.

Moder-/datterselskabstransaktioner – CRR artikel 436, litra c

Sparekassen er omfattet af reguleringen for finansielle virksomheder, herunder blandt andet regler om kapital, likviditet og midlernes placering. Reglerne skal opfyldes på både institutniveau og koncernniveau. Med forbehold for de krav til kapital m.v. i Sparekassen, som følger af den finansielle regulering, forudser Sparekassen ikke hindringer for en hurtig overførsel af kapitalgrundlag eller tilbagebetaling af fordringer internt i koncernen.

4.4 Kapitalgrundlag - Artikel 437

Kapitaldækningsopgørelsen fremgår af note 33 i årsrapporten for 2016.

For en beskrivelse af efterstillede kapitalindskud henvises til note 29.

4.5 Kapitalkrav - Artikel 438

Sparekassens tilstrækkelige kapitalgrundlag og kapitalbehov fastsættes henhold til "Bekendtgørelse om risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov", samt CRR artikel 438, litra a og b offentliggøres kvartalsvis i Sparekassens rapport for kapitalbehov.

Risikoeksponering pr. eksponeringsklasse, artikel 438, litra c

Bestemmelsen gælder for pengeinstitutter, der beregner de risikovægtede eksponeringer i henhold til standardmetoden.

Minimumskapitalkravet på 8 % for hver eksponeringsklasse.

Beløb i 1.000 kr.	Risikoeksponering	Kapitalkravet (8% af eksponeringen)
Eksponeringer mod institutter	219.985	17.599
Eksponeringer mod selskaber	3.235.225	258.818
Detalleksponeringer	6.234.014	498.721
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	426.223	34.098
Eksponeringer ved misligholdelse	1.616.907	129.353
Eksponeringer forbundet med særlig høj risiko	81.018	6.481
Kollektive investeringsinstitutter	267.486	21.399
Aktieeksponeringer	191.513	15.321
Andre poster	814.551	65.164
I alt	13.086.922	1.046.954

4.6 Eksponering mod modpartsrisiko - Artikel 439

Metode - Artikel 439, litra a

Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at en modpart i henhold til en indgået finansiel kontrakt misligholder sine forpligtelser, inden transaktionens pengestrømme er endeligt afviklet.

Ved opgørelsen af kapitalgrundlagskravet anvender Sparekassen markedsværdimetoden, som følger af CRR-forordningens artikel 274.

Fastsættelsen af eksponeringens værdi ved markedsværdimetoden for modpartsrisiko fastsættes som følger:

1. Kontrakterne opgøres til markedsværdi for at opnå den aktuelle genanskaffelsesomkostning for alle kontrakter med en positiv værdi
2. For at nå frem til et tal for den potentielle fremtidige krediteksponering multipliceres kontraktens fiktive værdi eller underliggende værdier med procentsatser, der er fastsat i CRR

3. Summen af de aktuelle genanskaffelsesomkostninger og de potentielle fremtidige krediteksponeringer udgør eksponeringsværdien.

I Sparekassens bevillingsproces og i den almindelige engagementsovervågning tages der højde for den beregnede eksponeringsværdi, således at det sikres, at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten.

I forbindelse med Sparekassens fastsættelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og kapitalbehov er der ikke afsat ekstra kapital til dækning af modpartsrisikoen, udover hvad der er indeholdt i kapitalgrundlagskravet på 8 %. De 8% er minimumskapitalgrundlaget i henhold til 8+ metoden, som Sparekassen anvender til at opgøre det tilstrækkelige kapitalgrundlag og kapitalbehov.

Politikker for sikkerhed og kreditreserver - Artikel 439, litra b

I engagementer med kunder i engagementsklasserne G og H (erhvervsvirksomheder og detailkunder) behandles og bevilges rammer for finansielle kontrakter efter Sparekassens normale kreditvurderingsprincipper.

Politikker vedr. wrong way og ratingafhængig sikkerhedsstillelse - Artikel 439, litra c og d

Sparekassen anvender ikke sådanne sikkerhedsstillinger.

Modpartsrisiko efter markedsværdimetoden, CRR artikel 439 - litra e og f

Sparekassens modpartsrisiko efter markedsværdimetoden fordelt på risikovægte ses af tabellen nedenfor:

Beløb i 1.000 kr.	Positiv bruttodagsværdi af finansielle kontrakter	Den samlede eksponeringsværdi af modpartsrisiko opgjort efter markedsværdimetoden
Modpart med risikovægt 20 %	10.446	2.089
Modpart med risikovægt 50 %	947	473
Modpart med risikovægt 75 %	8.270	5.418
Modpart med risikovægt 100 %	16.990	16.894

Vægtede poster er reduceret med 880 t.kr. ved brug af SMV rabat.

Sparekassens CVA-tillæg forøger de risikovægtede poster med 7.230 t.kr.

Kreditderivater - Artikel 439, litra g og h

Sparekassen anvender ikke kreditderivater.

Interne modeller - Artikel 439, litra i

Sparekassen anvender ikke interne modeller.

4.7 Kapitalbuffer - Artikel 440

I lyset af finanskrisen og de procykliske mekanismer, der bidrog til dens opståen og forstærkede dens virkning, er der i CRR-forordningen indført krav om en kontracyklisk kapitalbuffer, der alene sættes i kraft i perioder med en overnormal udlånsvækst. Hensigten med dette er at sikre, at kreditinstitutter i perioder med økonomisk vækst opbygger et tilstrækkeligt kapitalgrundlag til at dække mulige tab i kriseperioder.

Den kontracykliske buffer opbygges, når den samlede vækst i udlånene anses for at bidrage til opbygningen af en systemisk risiko, og nedbringes i kriseperioder. Buffersatsen fastsættes af myndighederne i de enkelte EU-lande. I Danmark fastsættes buffersatsen af Erhvervsministeriet på baggrund af udvalgte indikatorer, bl.a. udlånsudviklingen i forhold til BNP i Danmark.

Sparekassen har både eksponeringer i Danmark og udlandet, men da Sparekassens totale udenlandske krediteksponeringer udgør under 2 pct. af Sparekassens samlede krediteksponeringer, betragtes udenlandske eksponeringer som danske eksponeringer ved opgørelsen af den kontracykliske kapitalbuffer. Den gældende danske kontracykliske buffersats er fastsat til 0 pct.

4.8 Indikatorer for systemisk betydning - Artikel 441

Sparekassen er ikke systemisk vigtig. Systemisk vigtige institutter udpeges af Finanstilsynet.

4.9 Kreditrisikjusteringer - Artikel 442

Sparekassen foretager nedskrivninger på udlån efter reglerne i henhold til regnskabsbekendtgørelsen, det vil sige, når der er indtrådt en objektiv indikation for værdiforringelse, som har en virkning for de forventede fremtidige betalinger. Nedskrivningen udgør forskellen mellem bogført værdi og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger.

Sparekassen foretager en individuel vurdering af alle signifikante og svagt markerede krediteksponeringer. Objektiv indikation for værdiforringelse anses for at være indtrådt, hvis et eller flere af følgende kriterier er opfyldt:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- Låntager overholder ikke indgåede betalingsforpligtelser
- Sparekassen yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være overvejet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller bliver underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Sparekassen foretager en gruppevis vurdering af alle udlån, der ikke nedskrives individuelt. Den gruppevis vurdering foretages på baggrund af en makroøkonomisk segmenteringsmodel, hvor inddelingen i homogene grupper efter kreditrisiko er baseret på udlån fordelt på sektorer og brancher. For hver gruppe er der fastlagt en statistisk sammenhæng mellem et antal forklarende makroøkonomiske variable (arbejdsledelse, boligpriser, antal konkurser, rente m.v.) og konstaterede tab. Det er således ændringer i de forklarende makroøkonomiske variable, som udtrykker, at der er indtruffet

en objektiv indikation for værdiforringelse, som har en indvirkning på de forventede fremtidige betalingsstrømme og dermed på størrelsen af nedskrivningerne.

Eksponeringer ved misligholdelse:

Dette defineres som eksponeringer med nedskrivninger og restance. Ved restance forstås, at en modpart i over 90 dage har været i restance eller overtræk med en beløbsstørrelse, som anses som værende væsentlig. Der er tale om restance, når modparten ikke betaler ydelser i takt med, at de forfalder, ikke indfrier sin gæld på et aftalt tidspunkt, eller når et meddelt kreditmaksimum for kassekreditter og lignende overskrides.

Der skal være tale om en væsentlig restance. For at en restance kan være væsentlig, skal det samlede beløb i restance på udlåns- eller kreditengagementet udgøre mere end 1.000 kr.

Branchefordeling pr. eksponeringsklasse - Artikel 442, litra c og e

Branchefordeling af de samlede eksponeringer efter værdjusteringer og nedskrivninger pr. eksponeringsklasse ultimo 2016:

Beløb i 1.000 kr.	Central- regering eller centralbanker	Regionale eller lokale myndigheder	Institutter	Selskaber	Detail-eksponering	Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	Højrisiko	Dækkede obligationer	Kollektive investeringsordninger	Aktier	Eksponering i andre poster, herunder aktiver uden modparter	Total
Offentlige myndigheder		400.744		1.661	3.374	4.475							410.254
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri				577.745	565.669	63.329	137.094						1.343.837
Industri og råstofudvinding				161.173	154.503	17.218	30.906						363.800
Energiforsyning				902	8.738	623	57						10.320
Bygge- og anlægsvirksomhed				377.204	269.902	44.102	17.680	94.027					802.915
Handel				583.953	390.695	76.951	63.528	819					1.115.947
Transport, hotel og restaurant				172.452	232.357	30.042	28.006						462.857
Information og kommunikation				30.971	122.655	10.048	706						164.380
Finansiering og forsikring	623.093		1.112.701	908.767	36.602	21.861	103.530	2.680				841.022	3.650.255
Fast ejendom				1.012.698	250.430	178.702	520.221	23.517					1.985.568
Øvrige erhverv				673.368	760.109	115.662	315.124		99.634	254.380	191.513		2.409.790
I alt erhverv	623.093		1.112.701	4.499.233	2.791.660	558.539	1.216.853	121.043	99.634	254.380	191.513	841.022	12.309.670
Privatkunder				231.521	7.796.537	637.484	162.707						8.828.249
I alt	623.093	400.744	1.112.701	4.732.415	10.591.571	1.200.498	1.379.560	121.043	99.634	254.380	191.513	841.022	21.548.174
Heraf eksponering mod SMV				2.866.090.45	7.995.982.75	625.733.69	508.194.92						11.996.002

Det bemærkes, at tallene i ovenstående tabel ikke umiddelbart kan udledes af Sparekassens årsrapport, idet der indgår andre komponenter i ovenstående oversigt end Sparekassens udlåns- og garantiportefølje

Branchefordeling af de samlede eksponeringer efter værdjusteringer og nedskrivninger pr. eksponeringsklasse i gennemsnit for året:

Beløb i 1.000 kr.	Central- regeringer eller centralbanker	Regionale eller lokale myndigheder	Institutter	Selskaber	Detail-eksponering	Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	Højrisiko	Dækkede obligationer	Kollektive investeringsordninger	Aktier	Eksponering i andre poster, herunder aktiver uden modparter	Total
Offentlige myndigheder		400.670		831	4.138	2.736							408.375
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri				502.024	629.663	60.585	144.400						1.336.671
Industri og råstofudvinding				99.382	190.865	18.293	32.803						341.343
Energiforsyning				451	12.750	1.351	241						14.792
Bygge- og anlægsvirksomhed				266.566	330.046	41.271	33.647	56.747					728.277
Handel				400.401	480.600	70.724	69.658	1.160					1.022.542
Transport, hotel og restaurant				137.384	259.444	27.876	29.328						454.032
Information og kommunikation				25.231	104.681	7.631	2.190	140					139.873
Finansiering og forsikring	633.861		536.842	516.919	267.109	43.848	159.161	10.544				1.031.412	3.199.696
Fast ejendom				1.056.963	322.710	188.475	831.285	23.225					2.422.657
Øvrige erhverv				441.464	742.424	90.766	205.711		99.457	177.024	195.386		1.952.232
I alt erhverv	633.861		536.842	3.446.784	3.340.291	550.819	1.508.425	91.816	99.457	177.024	195.386	1.031.412	11.612.117
Privatkunder				431.160	6.721.360	738.052	185.726	222					8.076.520
I alt	633.861	400.670	536.842	3.878.775	10.065.788	1.291.608	1.694.151	92.038	99.457	177.024	195.386	1.031.412	20.097.012

Geografisk placering af eksponeringer - Artikel 442, litra d

Det primære markedsområde for Sparekassen er Sjælland, Fyn og Hovedstadsområdet. Sparekassen har næsten udelukkende eksponeringer i Danmark, hvorfor en nærmere geografisk specifikation er udeladt.

Fordeling af krediteksponeringernes restløbetider - CRR artikel 442, litra f

Beløb i 1.000 kr.	Anfordring	0 - 3 mdr.	3 mdr. - 1 år	1 - 5 år	Over 5 år	I alt
Centralregeringer eller centralbanker	293.051	330.042				623.093
Regionale eller lokale myndigheder	400.350	394				400.744
Institutter	974.959	11.397	126.344			1.112.701
Selskaber	793.019	252.508	2.029.210	548.677	1.109.002	4.732.415
Detailkunder	1.933.179	474.025	2.163.615	1.519.328	4.501.423	10.591.571
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	68.700	41.947	136.139	87.673	866.040	1.200.498
Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	158.776	56.487	234.343	330.444	599.510	1.379.560
Høj risiko	5.878	25.121	86.244	2.804	996	121.043
Dækkede obligationer					99.634	99.634
Kollektive investeringsordninger					254.380	254.380
Aktier					191.513	191.513
Eksponeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	456.794				384.228	841.022
I alt	5.084.707	1.191.920	4.775.895	2.488.926	8.006.725	21.548.174

Det bemærkes, at tallene i ovenstående tabel ikke umiddelbart kan udledes af Sparekassens årsrapport, idet der indgår andre komponenter i ovenstående oversigt end Sparekassens udlåns- og garantiportefølje

Misligholdte og værdiforringede fordringer, samt udgifts førte beløb fordelt på brancher - Artikel 442, litra g

Beløb i 1.000 kr.	Misligholdte og værdiforringede fordringer (Individuelt)	Nedskrivninger/hensættelser ultimo året	Udgiftsførte beløb vedr. værdi reguleringer og nedskrivninger i løbet af perioden
Offentlige myndigheder	0	0	0
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	246.908	124.738	-42.501
Industri og råstofindvinding	55.988	29.272	-7.182
Energiforsyning	417	410	8
Bygge og anlæg	34.452	27.332	6.397
Handel	109.239	61.881	-2.268
Transport, hoteller og restauranter	59.184	38.158	-4.858
Information og kommunikation	5.883	5.716	1.787
Finansiering og forsikring	155.056	55.611	-416
Fast ejendom	974.108	249.992	-27.065
Øvrige erhverv	219.385	144.625	3.555
I alt erhverv	1.860.621	737.736	-72.544
Private	428.325	362.743	-32.903
Total	2.288.945	1.100.479	-105.447

Geografisk fordeling af misligholdte og værdiforringede fordringer - Artikel 442, litra h

Da Sparekassen næsten udelukkende har eksponeringer i Danmark er en nærmere specifikation udeladt.

Ændringer i justeringer af specifik og generel kreditrisiko vedrørende værdiforringede fordringer - Artikel 442, litra i

Bevægelser på værdiforringede fordringer som følge af værdireguleringer og nedskrivninger specificeres således:

Beløb i 1.000 kr.	Individuelle nedskrivninger/hensættelser		Gruppevise nedskrivninger/hensættelser	
	Udlån	Garantidebitorer	Udlån	Garantidebitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	1.191.699	62.320	99.902	2.343
Bevægelser i året				
1. Valutakursregulering	0	0	0	0
2. Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	254.800	12.620	8.393	0
3. Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation på værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret	144.106	33.244	23.361	2.708
4. Andre bevægelser	65.029	37.781	-3.163	365
5. Værdiregulering af overtagne aktiver	1.758	0		
6. Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	416.203	12.416		
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	952.977	67.061	81.771	0
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget individuelle nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)	1.947.328	320.620	6.631.395	0

4.10 Ubehæftede aktiver - Artikel 443

Beløb i 1.000 kr.		Regnskabsmæssig værdi af behæftede aktiver	Dagsværdi af behæftede aktiver	Regnskabsmæssig værdi af ubehæftede aktiver	Dagsværdi af ubehæftede aktiver
		010	040	060	090
010	Sparekassens aktiver	366.325		19.492.673	
030	Aktieinstrumenter	-	-	663.287	663.287
040	Gældsinstrumenter	366.325	366.325	5.094.590	5.094.590
120	Andre aktiver			1.491.529	

Passiver for behæftede aktiver

Beløb i 1.000 kr.		Modsvarende passiver, eventuallforpligtelser eller udlånte værdipapirer	Aktiver, modtaget sikkerhedsstillelse og egne udstedte gældsinstrumenter, bortset fra behæftede covered bonds og ABS'er
		010	030
010	Regnskabsmæssig værdi af udvalgte finansielle forpligtelser	366.325	

Modtagne sikkerheder

For en beskrivelse af Sparekassens modtagne sikkerheder henvises til årsrapporten 2016, note 41.

4.11 Anvendelse af kreditvurderingsbureauer - Artikel 444

Sparekassen benytter Standard & Poor's Ratings Services som kreditvurderingsbureau (ECAI). Sparekassens datacentral, Bankdata, modtager eksterne kreditvurderinger fra Standard & Poor's Ratings Services via SIX Financial. Der foretages løbende en automatisk opdatering af kreditvurderingerne fra Standard & Poor's Ratings Services.

Datacentralen har konverteret Standard & Poor's Ratings Services' kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin via Finanstilsynets konverteringstabel. Det enkelte kreditkvalitetstrin tilknyttes en vægt, som eksponeringerne på de enkelte kreditkvalitetstrin skal vægtes med, ved opgørelsen af de risikovægtede poster under standardmetoden for kreditrisiko i henhold til CRR-forordningens artikel 111-134.

Tabellen nedenfor viser Finanstilsynets konvertering af Standard & Poor's Ratings Services' kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin for eksponeringer mod erhvervsvirksomheder, institutter, centralregeringer og centralbanker.

Kreditkvalitetstrin	Standard & Poor's kreditvurderingsklasser	Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder (selskaber)	Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker
1	AAA til AA-	20%	0%
2	A+ til A-	50%	20%
3	BBB+ til BBB-	100%	50%
4	BB+ til BB-	100%	100%
5	B+ til B-	150%	100%
6	CCC+ og under	150%	150%

Eksporeringsklasser hvor der anvendes kreditvurderinger fra Standard & Poor's Ratings Services

Eksporeringsklasse	Eksporeringsværdi inden risikovægtning	Eksporeringsværdi efter vægtning med kreditkvalitetstrin
Eksporeringer mod institutter	1.056.599	216.685
Eksporeringer mod selskaber	329.734	40

4.12 Eksponering mod markedsrisiko - Artikel 445

Skemaet nedenfor viser kapitalgrundlagskravene inden for markedsrisikoområdet.

Kapitalgrundlagskrav vedrørende markedsrisici - specificeret på risikotype:

Beløb i 1.000 kr.	Risikoeksponering	Kapitalgrundlagskrav kr.
Poster med positionsrisiko:		
- Gældsinstrumenter	1.008.961	80.717
- Aktier	43.448	3.476
Total	1.052.408	84.193

4.13 Operationel risiko - Artikel 446

Sparekassen er eksponeret mod potentielle tab som følge af operationelle risici, der defineres som: "Risiko for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici".

For at reducere risikoen for at der sker operationelle hændelser med væsentlige tab til følge, overvåger og styrer Sparekassen de operationelle risici. Der er primært fokus på de største risici med store potentielle tab.

Sparekassen anvender basisindikatormetoden til opgørelsen af kapitalgrundlagskravet til dækning af de operationelle risici. Ultimo 2016 udgør den operationelle risiko 1.684 mio. kr., hvilket giver et kapitalgrundlagskrav på 135 mio. kr. Sparekassen gennemfører løbende en vurdering af kapitalkravet til de operationelle risici. Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end opgjort via den benyttede metode, vil der blive taget højde herfor under Sparekassens opgørelse af kapitalbehovet og der vil i givet fald blive reserveret yderligere kapital.

4.14 Eksponering i aktier m.v., der ikke indgår i handelsbeholdningen - Artikel 447

Sparekassen har i lighed med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Sektorselskaberne har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretningsaktiviteter inden for realkredit, betalingsformidling, it-området, kapitalforvaltning m.v.

Sparekassens beholdning af disse aktier anses som anlægsinvesteringer, idet et ejerskab i disse sektorselskaber anses for væsentlig i forhold til sikring af Sparekassens forretningsmodel. Aktierne betragtes derfor som værende uden for handelsbeholdningen og håndteres kapitalmæssigt herefter.

I flere af sektorselskaberne omfordes aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandele hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. De løbende omfordelinger udgør i helt overvejende grad de handler, der gennemføres med selskabernes aktier. Dermed betragtes omfordelingerne som det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes derfor som omfordelingskursen

(typisk indre værdi), og aktierne indgår på både niveau 3 (ikke-observerbare input) og på niveau 2 (observerbare priser). Sparekassen regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt - afhængigt af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

For øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, kendskab til handler med aktier i de pågældende selskaber, samt input fra kvalificerede eksterne parter. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber foretages ligeledes over resultatopgørelsen.

Aktier uden for handelsbeholdningen (1000 kr.)

Primo	520.740
Kursreguleringer	27.407
Tilgang ved køb	156.402
Afgang ved salg	74.955
Ultimo	629.594
Sektoraktier	369.835
- heraf kredit-/finansieringsinstitutter	368.571
Andre	259.759
I alt	629.594

Som følge af, at urealiserede gevinster/ tab indgår i resultatopgørelsen, medregnes de også i kernekapitalen. En ændring på 10 pct. i den opgjorte markedsværdi på aktier uden for handelsbeholdningen vil påvirke resultatet før skat med 62.959 t.kr.

4.15 Eksponering mod renterisici i positioner, der ikke indgår i handelsbeholdningen - Artikel 448

Sparekassens renterisiko uden for handelsbeholdningen består primært af renterisikoen på fastforrentede ud- og indlån, den ansvarlige kapital samt fra pantebreve.

Renterisikoen beregnes på baggrund af varighedsmål, defineret som en generel ændring i renten på 1 procentpoint (standard rentechok). Renterisikoen opgøres løbende via Sparekassens risikostyringssystemer. Ultimo 2016 er den samlede renterisiko uden for handelsbeholdningen opgjort til -15.517 t.kr.

I Sparekassens kapitalbehovsproces vurderes, om Sparekassens samlede renterisiko medfører, at der skal afsættes yderligere kapital. Renterisikoen uden for handelsbeholdningen stresses i disse beregninger med en renteændring på 2 procentpoint lige som der også stresses med et rentevip til ugunst for Sparekassen.

4.16 Eksponering mod securitiseringspositioner - Artikel 449

Sparekassen anvender ikke securitiseringer, hvorfor dette oplysningskrav ikke er relevant for Sparekassen.

4.17 Aflønningspolitik - Artikel 450

Bestyrelse har nedsat et aflønningsudvalg. Udvalget har blandt andet til opgave mindst en gang årligt at vurdere Sparekassens lønpolitik og forelægge eventuelle forslag til ændringer for bestyrelsen. Den af bestyrelsen godkendte lønpolitik forelægges til generalforsamlingens godkendelse.

Medlemmerne i aflønningsudvalget vælges ud af bestyrelsesmedlemmerne i moder-selskabet og består af direktør, arkitekt m.a.a Thomas Kullegaard, økonomichef Jakob N. Andersson, CEO, cand. oecon Allan Nørholm, advokat Otto Spliid og udviklingschef Per Olsen (medarbejdervalgt).

Bestyrelsesmedlemmer honoreres med et fast honorar, i overensstemmelse med lønpolitikken, herudover honoreres medlemsposterne i revisions- og risikoudvalget. Bestyrelses- og udvalgshonorarerne godkendes af generalforsamlingen.

Lønftaler med direktionen varetages af formanden for Sparekassens bestyrelse på baggrund af en forudgående indstilling fra aflønningsudvalget. Lønftaler forelægges bestyrelsen til endelig godkendelse. Direktionens fratrædelsesordninger afviger ikke fra normerne i branchen. Direktion og bestyrelse er ikke omfattet af bonusordninger.

Aflønning af væsentlige risikotagere varetages af direktionen.

Sparekassen benytter ikke fratrædelsesgodtgørelser eller pensionsordninger, der ikke følger af lov eller overenskomst.

Sparekassen har valgt at aflønne i faste løndele. Sparekassen har derfor ikke variable løndele, som et aftalt element i medarbejdernes, direktionens eller bestyrelsens løn. Der er derfor heller ikke udbetalt udskudt variabel løn i 2016. Ved variabel løn forstås aflønningsordninger, hvor den endelige aflønning ikke er kendt på forhånd og afhænger af medarbejderens, afdelingens eller Sparekassens resultater, eksempelvis bonusordninger eller lignende.

Såfremt bestyrelsen eller direktionen vurderer, at der er ydet en ekstraordinær indsats, kan der ekstraordinært ydes et éngangsvederlag. Hvis et bestyrelsesmedlem, en direktør, en væsentlig risikotager eller en medarbejder i en kontrolfunktion modtager et éngangsvederlag, vil vederlaget blive behandlet i overensstemmelse med § 77a og § 77b i lov om finansiel virksomhed.

Tildeling af et ekstraordinært vederlag kan udelukkende ske, såfremt det af bestyrelsen godkendte budget for indeværende år udviser overskud. Der udbetales herefter alene éngangsvederlag under den bagatelgrænse, der er fastsat i Finanstilsynets bekendtgørelse om lønpolitik. Éngangsvederlag må for den enkelte person højst udgøre 20 pct. af henholdsvis honorar og den faste grundløn inklusiv pension. Ingen personer i Sparekassen aflønnes med 1 mio. euro eller der over pr. regnskabsår.

Lønpolitikken i dens fulde længde kan findes på [https://www.spks.dk/IR/om Sparekassen#politikker](https://www.spks.dk/IR/om_Sparekassen#politikker)

4.18 Gearing - Artikel 451

Med CRR-forordningen blev gearingsgraden indført, som er et risikoneutralt mål for, hvor stor den regnskabsmæssige gearing må være. Gearingsgraden beregnes som kernekapitalen sat i forhold til de uvægtede eksponeringer.

På nuværende tidspunkt er der ikke via lovgivningen fastsat en ramme for den maksimale gearingsgrad, men i EU-Kommissionens forslag til revisionen af CRR og CRD IV stilles der forslag om indførelse af et gearingskrav for alle institutter på 3 pct., svarende til en maksimal gearing på 33 gange instituttets kernekapital.

Sparekassens gearingsgrad ultimo 2016 udgør 8,5 pct. svarende til en gearing på knap 12 gange kernekapitalen. Sparekassen ligger dermed i behørig afstand fra de mulige kommende rammer for gearing (se nedennævnte tabeller).

Overvågningen af gearingsgraden indgår i Sparekassens løbende risikoovervågning og rapporteres løbende til bestyrelsen.

Oversigt - Afstemning mellem regnskabsmæssige aktiver og gearingsgradsrelevante eksponeringer

		Beløb
1	Samlede aktiver, jf. de offentliggjorte regnskaber	19.858.998
2	Justering for enheder, der er konsolideret med henblik på regnskabsførelse, men som ikke er omfattet af den lovbestemte konsolideringsramme	
3	(Justering for omsætningsaktiver, der er opført på balancen i henhold til de gældende regnskabsregler, men er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429, stk. 13, i forordning (EU) nr. 575/2013)	
4	Justeringer for afledte finansielle instrumenter	8.289
5	Justering for værdipapirfinansieringstransaktioner (»SFT'er«)	
6	Justering for ikkebalanceførte poster (dvs. konvertering af ikkebalanceførte eksponeringer til kreditækvivalente beløb)	4.780.977
EU-6a	(Justering for koncerninterne eksponeringer, der er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429, stk. 7, i forordning (EU) nr. 575/2013)	
EU-6b	(Justering for eksponeringer, der er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429, stk. 14, i forordning (EU) nr. 575/2013)	
7	Andre justeringer	-527.813
8	Samlet eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden	24.120.451

Oplysninger om gearingsgrad

Balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater og SFT'er)		Gearingsgradsrelevante eksponeringer, jf. CRR
1	Balanceførte poster (ekskl. derivater, SFT'er og omsætningsaktiver, men inkl. sikkerhedsstillelse)	19.826.145
2	(Værdien af aktiver fratrukket ved opgørelsen af kernekapital)	-527.813
3	Samlede balanceførte eksponeringer (bortset fra derivater, SFT'er og omsætningsaktiver (summen af række 1 og 2))	19.298.332

Derivateksponeringer		
4	Genanskaffelsesomkostninger i forbindelse med <i>alle</i> derivattransaktioner (dvs. fratrukket godkendt variationsmargen modtaget kontant)	32.625
5	Tillægsbeløb for potentiel fremtidig eksponering i forbindelse med <i>alle</i> derivattransaktioner (markedsværdimetoden)	8.517
EU-5a	Eksponering bestemt efter den oprindelige eksponeringsmetode	
6	Gross-up for sikkerhedsstillelse i forbindelse med derivatkontrakter, hvis fratrukket i de balanceførte aktiver i henhold til de gældende regnskabsregler	
7	(Fradrag af aktiver i form af fordringer for variationsmargen udbetalt kontant i forbindelse med derivattransaktioner)	
8	(Ikke medregnet CCP-element af kundeclearede handelseksponeringer)	
9	Justeret faktisk notional værdi af solgte kreditderivater	
10	(Justerede faktiske notional værdjusteringer og fradrag af tillæg for solgte kreditderivater)	
11	Samlede derivateksponeringer (summen af række 4-10)	41.142
SFT-eksponeringer		
12	Bruttoaktiver, der er indgået i SFT'er (uden netting), efter justering for regnskabsmæssige transaktioner vedrørende salg	
13	(Kontantgæld og kontantfordringer (nettede beløb) hidrørende fra bruttoaktiver, der er indgået i SFT'er)	
14	Eksponering mod modpartskreditrisiko for SFT-aktiver	
EU-14a	Undtagelse for SFT'er: Eksponering mod modpartskreditrisiko, jf. artikel 429b, stk. 4, og artikel 222 i forordning (EU) nr. 575/2013	
15	Eksponeringer i forbindelse med agenttransaktioner	
EU-15a	(Ikke medregnet CCP-element af kundeclearede SFT-eksponering)	
16	Samlede eksponeringer mod værdipapirfinansieringstransaktioner (summen af række 12-15a)	
Andre ikkebalanceførte eksponeringer		
17	Ikkebalanceførte eksponeringer til den notional bruttoværdi	8.179.995
18	(Justeringer for konvertering til kreditækvivalente beløb)	-3.399.018
19	Andre ikkebalanceførte eksponeringer (summen af række 17 og 18)	4.780.977
(Balanceførte og ikkebalanceførte eksponeringer, som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 7 og 14, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)		
EU-19a	(Balanceførte og ikkebalanceførte koncerninterne eksponeringer (individuelt grundlag), som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 7, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)	
EU-19b	(Balanceførte og ikkebalanceførte eksponeringer, som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 14, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)	
Kapitaleksponering og samlet eksponeringsmål		
20	Kernekapital	2.051.163
21	Samlet eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden (summen af række 3, 11, 16, 19, EU-19a og EU-19b)	24.120.451
Gearingsgrad		
22	Gearingsgrad	8,5

Valg af overgangsordninger og beløbsangivelse af omsætningsposter, der ikke længere indregnes	
EU-23	Valg af overgangsordninger for definitionen af kapitalmålet
EU-24	Omsætningsposter, som i henhold til artikel 429, stk. 11, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke længere indregnes

Opdeling af balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater, SFT'er og ikke medregnede eksponeringer)

		Gearingsgradsrelevante eksponeringer, jf. CRR
EU-1	Samlede balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater, SFT'er og ikke medregnede eksponeringer), nemlig:	19.521.494
EU-2	Eksponeringer i handelsbeholdningen	5.980.319
EU-3	Eksponeringer uden for handelsbeholdningen, nemlig:	
EU-4	Særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer	99.634
EU-5	Eksponeringer, der behandles som eksponeringer mod stater	623.093
EU-6	Eksponeringer mod regionale myndigheder, multilaterale udviklingsbanker, internationale organisationer og offentlige enheder, der ikke behandles som stater	246.483
EU-7	Institutter	1.021.603
EU-8	Eksponeringer, for hvilke der er stillet sikkerhed i form af pant i fast ejendom	763.419
EU-9	Detaileksponeringer	5.826.488
EU-10	Selskaber	2.332.471
EU-11	Eksponeringer ved misligholdelse	1.086.880
EU-12	Andre eksponeringer (f.eks. aktieeksponeringer, securitiseringer og andre aktiver, der ikke er gældsforpligtelser)	1.541.103

4.19 Anvendelse af IRB-metoden i forbindelse med kreditrisiko - Artikel 452

Sparekassen anvender ikke IRB-metoden.

4.20 Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker - Artikel 453

Netting - Artikel 453, litra a

Sparekassen anvender hverken balanceført netting eller netting under strengen.

Politikker og procedurer for sikkerhedsstillelse - Artikel 453, litra b

Et væsentligt element i styringen af Sparekassens kreditrisiko er at reducere risikoen i de enkelte engagementer ved at tage pant i sikkerheder m.v.

De hyppigst forekommende former for pantsætning er pant i fast ejendom og biler, samt i finansielle aktiver i form af indlån, aktier, obligationer og investeringsbeviser.

Sparekassens kreditpolitik og forretningsgange sikrer en løbende overvågning af udviklingen i sikkerhedernes værdier, og at værdiansættelsen af sikkerhederne foretages under hensyntagen til sikkerhedernes realisationsværdier.

Sparekassens aftaler med kunderne om sikkerhedsstillelse sikrer, at Sparekassen har adgang til at realisere ejendomme, biler og værdipapirer m.v., såfremt kunderne ikke opfylder deres betalingsforpligtelser over for Sparekassen.

Sparekassen har således faste procedurer for der sikrer, at Sparekassen har en forsvarlig beskyttelse af sine udlån jf. de stillede sikkerheder. De pågældende procedurer er en integreret del af den almindelige engagementsovervågning, der foretages i Sparekassens kreditafdeling.

Hovedkategorier af sikkerheder - Artikel 453, litra c

Sparekassen anvender den udbyggede metode som kreditrisikoreducerende teknik. Det medfører, at Sparekassen kan reducere kapitalbelastningen af et engagement, når der tages pant i visse finansielle sikkerheder.

I CRR er det anført, hvilke finansielle sikkerheder pengeinstitutter kan anvende under den udbyggede kreditrisikoreducerende metode. I den forbindelse skal det bemærkes, at der kun kan anvendes finansielle sikkerheder, som er udstedt af en virksomhed eller et land med en særlig god rating.

Under hensyn til afgrænsningerne i CRR kan den finansielle sikkerhedsstillelse, som Sparekassen normalt modtager, opdeles i følgende hovedkategorier:

- Indlånsmidler
- Obligationer
- Aktier
- Investeringsforeningsbeviser

Garantistillere og kreditderivatmodparter - Artikel 453, litra d

Sparekassen anvender garantier som kreditrisikoreducerende middel udstedt af følgende typer modparter:

- Centralregeringer
- Regionale og lokale myndigheder
- Kreditinstitutter

Markedskoncentrationer inden for sikkerhedsstillelse - Artikel 453, litra e

Sparekassen ønsker alene i begrænset omfang at finansiere investeringsengagementer. Der stilles visse krav til spredningen af investeringerne, hvorfor der ligeledes vil være en spredning i kreditrisikokoncentrationen vedrørende finansielle sikkerheder.

Sikkerhedsstillelse - Artikel 453, litra f og g

Sparekassen anvender i overensstemmelse med reglerne i CRR finansielle sikkerheder og garantier til afdækning af kreditrisikoen.

Skemaet nedenfor viser, i hvilken udstrækning Sparekassens eksponeringer er dækket af finansiel sikkerhedsstillelse og garantier, som giver solvenslettelse i henhold til reglerne i CRR.

Beløb i 1.000 kr.	Krediteksponering (før sikkerheder og garantier)	Finansielle sik- kerheder (værdi)	Garantier
Eksponeringer mod selskaber	4.732.415	86.301	0
Detaileksponeringer	10.591.571	84.623	940
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	1.200.498	1.713	
Eksponeringer ved misligholdelse	1.379.560	2.810	5.946
Høj risiko	121.043	150	2.661

4.21 Anvendelse af den avancerede målemetode i forbindelse med operational risiko - Artikel 454

Sparekassen anvender ikke den avancerede målemetode i forbindelse med operational risiko.

4.22 Anvendelse af interne modeller for markedsrisiko - Artikel 455

Sparekassen anvender ikke interne modeller for markedsrisiko.

